

Γιώργος Δελαστίκ Οι πόλεμοι της «Νέας Τάξης»

Οι ιμπεριαλιστικές στρατιωτικές επεμβάσεις της νέας εποχής έχουν ήδη αρχίσει — είτε στη «σκληρή» τους εκδοχή, όπως ο πόλεμος του ΝΑΤΟ εναντίον της Γιουγκοσλαβίας, είτε στη «μαλακή», όπως η ένοπλη παρέμβαση του ΟΗΕ στο Ανατολικό Τιμόρ.

Οι ιδεολογικοί υπερασπιστές της αμερικανικής Νέας Τάξης Πραγμάτων πανηγυρίζουν, όπως, λ.χ., ο Γ.Γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν, ο οποίος ζήτησε «νέα ανάληψη υποχρεώσεων για επεμβάσεις», μιλώντας στην έναρξη της φετινής συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του διεθνούς οργανισμού, στις 20 Σεπτεμβρίου. Πολύ πιο γλαφυρός και αποκαλυπτικός ήταν ο συγγραφέας Φρεντερίκ Μπεργκμπεντέ, σε άρθρο του στη γαλλική *Le Monde*, κατά τη διάρκεια του πολέμου εναντίον της Σερβίας: «Αυτός ο παράνομος πόλεμος (δεδομένου ότι διεξάγεται χωρίς τον ΟΗΕ) επικυρώνει την ύπαρξη ενός δικαιώματος ανάμιξης σε οποιαδήποτε χώρα (καταρχήν) σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρόκειται, επομένως, για το πρώτο στάδιο μιας διαδικασίας που οδηγεί στη δημιουργία μιας *πλανητικής αστυνομίας*... Ζούμε αυτή τη στιγμή τον *πρώτο πόλεμο της παγκοσμιοποίησης*!»

Ο Ούλριχ Μπεκ, καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, προχωρεί πολύ βαθύτερα σε άρθρο του στη

γερμανική εφημερίδα *Süddeutsche Zeitung* και αναπτύσσει την εξωφρενική θεωρία του «στρατιωτικού ανθρωπισμού», γράφοντας μεταξύ άλλων: «Βλέπουμε να γεννιέται μια πολιτική νέου τύπου της μετά τα εθνικά κράτη εποχής, η πολιτική του στρατιωτικού ανθρωπισμού. Αυτή υπαγορεύει την αποστολή διεθνών στρατευμάτων με καθήκον να επιβάλλουν το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πέρα από τα σύνορα των κρατών. *Η ηγεμονική δύναμη είναι αυτή που αποφασίζει ποιο είναι το δίκαιο και ιδιαίτερα ποια είναι τα ανθρωπίνια δικαιώματα*!»

Και ο γερμανός καθηγητής συνεχίζει: «Οι δυτικές δημοκρατίες, υπεύθυνες τόσο για τις εσωτερικές όσο και για τις διεθνείς ρυθμίσεις στο πλαίσιο των εθνικών και υπερεθνικών θεσμών — όπως η Ε.Ε., το ΝΑΤΟ ή ο ΟΗΕ —, έχουν ανάγκη από νέες πηγές νομιμοποίησης. *Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, αυτές οι χώρες ιδιοποιούνται τους διεθνείς οργανισμούς για να τους επιτρέψουν να δικαιολογήσουν τη δραστηριότητά τους και να σκηνοθετήσουν τις επιτυχίες τους*».

Πολύ ενδιαφέρον από πολιτική σκοπιά είναι ένα από τα συμπεράσματα του διανοούμενου ερμηνευτή των νέων ιμπεριαλιστικών πολέμων: «Οι πόλεμοι της μετά τα εθνικά κράτη εποχής γεννιούνται από την αποσύνθεση ή τη διάβρωση των κρατικών δομών... Ο πόλεμος αυτού του τύπου ανα-

στατώνει τις κλασικές διακρίσεις μεταξύ πολέμου και ειρήνης, εσωτερικού και εξωτερικού, επίθεσης και άμυνας, δικαίου και μη δικαίου, δολοφόνου και θύματος, πολιτισμένης κοινωνίας και βαρβαρότητας».

Σε απλά ελληνικά, δηλαδή, μπορούν οι Αμερικανοί και το NATO να βομβαρδίζουν τη Γιουγκοσλαβία αλλά αυτό να... μην είναι πόλεμος, ούτε να θεωρείται ότι είναι επιτιθέμενο το NATO — αντιθέτως, «δολοφόνοι» να είναι οι νεκροί σέρβοι άμαχοι και «θύμα» τους η «πολιτισμένη κοινωνία» του NATO, που «αμύνεται» εναντίον της «βαρβαρότητας» των Σέρβων που σκοτώνουν!

Αδίστακτα ολοκληρωτική στρέβλωση κάθε έννοιας των λέξεων πραγματικά γεμπελικού τύπου. Απίστευτης θρασύτητας και η κατάληξη του άρθρου: «Σίγουρα δεν είναι υπερβολικό να μιλήσουμε για δημοκρατικές σταυροφορίες, κατά τη διάρκεια των οποίων η Δύση υπερασπίζεται επίσης την ανανέωση της αυτονομισμοποίησής της».

«Ο πόλεμος στα Βαλκάνια εναντίον της Γιουγκοσλαβίας είναι μια μάχη για τον πολιτισμό», δήλωσε απολύτως μέσα στο πνεύμα αυτό ο πρωθυπουργός της Γαλλίας Λιονέλ Ζοσπέν, αποδεικνύοντας ότι δεν πρόκειται για κάποια θεωρία ακραίων αντιδραστικών κύκλων, αλλά για κυρίαρχη άποψη, την οποία ενστερνίζεται και η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία.

Καθόλου δε συμμερίζονται, όμως, αυτές τις απόψεις εκπρόσωποι των χωρών του Τρίτου Κόσμου;

«Μερικοί στον αναπτυσσόμενο κόσμο περιγράφουν την παγκοσμιοποίηση και τις ανθρωπιστικές επεμβάσεις ως επιστροφή σε παλαιότερες μορφές αποικιοκρατίας, όταν οι αυτοκρατορικές δυνάμεις ξεκινούσαν να «εκπολιτίσουν» άλλες κοινωνίες και να τις προσαρτήσουν στις καπιταλιστικές οικονομίες τους», έγραφε, π. χ., σε άρθρο στην *He-*

rald Tribune ο Μπράχμα Τσελάνεϊ, σύμβουλος στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας της Ινδίας.

Ανάλογη άποψη έχει και ο γάλλος αναλυτής Αλέν Ζοξ: «Η εγκαθίδρυση μιας παγκόσμιας αμερικανικής αυτοκρατορίας μέσω της επέκτασης της οικονομίας της αγοράς προκαλεί βαλκανοποιήσεις και λιβανοποιήσεις λόγω της καταστροφής των ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων των παραδοσιακών κρατών».

Ομολογουμένως για πρώτη φορά αυτή η σύνδεση του ρόλου του NATO και των «ανθρωπιστικών επεμβάσεων» των ΗΠΑ με την επέκταση της οικονομίας της αγοράς αναγνωρίζεται τόσο ανοιχτά ακόμη και από τους διαπρύσιους υπερασπιστές τους, οι οποίοι δε διστάζουν να χαρακτηρίσουν το «νέο NATO» στρατιωτικό βραχίονα της «παγκοσμιοποιημένης» καπιταλιστικής οικονομίας.

«Πρακτορείο πώλησης της οικονομίας της αγοράς» αποκάλεσε χωρίς ενδοιασμούς το NATO η γερμανική *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, σε πρωτοσέλιδο βαρυσήμαντο άρθρο της την πρώτη κιόλας μέρα μετά την έναρξη του αμερικανονατοϊκού πολέμου εναντίον της Γιουγκοσλαβίας.

«Συμμαχία υπέρ της εξάπλωσης της εξουσίας της οικονομίας της αγοράς» το χαρακτήρισε και η αμερικανική *USA Today*, ενώ οι *Los Angeles Times* ήταν αναλυτικότεροι: «Η επέκταση και ο αναπροσανατολισμός του NATO έχουν θεωρηθεί στην Ουάσινγκτον ως τμήμα μιας επιθυμητής, αν όχι αναπότρεπτης, πολιτικής παγκοσμιοποίησης, αντίστοιχης προς την οικονομική παγκοσμιοποίηση των τελευταίων χρόνων, που και στις δυο περιπτώσεις έχει συντελεστεί υπό την έμπνευση και την ηγεσία της Αμερικής».

Ο Μάικλ Γκλένον, καθηγητής Νομικής

στο Πανεπιστήμιο της Κολοφόρνια, αναλύει πολύ ωμότερα την αμερικανική αντίληψη για τη Νέα Τάξη Πραγμάτων, σε ένα πραγματικά βαρυσήμαντο άρθρο του στο περιοδικό *Foreign Affairs*: «Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το NATO —με λίγη συζήτηση και λιγότερες φανφάρες— εγκατέλειψαν στην πράξη τους παλιούς κανόνες του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ που περιορίζουν αυστηρά τις διεθνείς επεμβάσεις σε τοπικές συγκρούσεις. Το έπραξαν υπέρ ενός ακαθόριστου νέου συστήματος, το οποίο είναι πολύ περισσότερο ανεκτικό σε στρατιωτικές επεμβάσεις... Τα γεγονότα μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου δείχνουν καθαρά ότι το καθεστώς κατά των επεμβάσεων έχει χάσει πλέον το συγχρονισμό του με τις μοντέρνες αντιλήψεις περί δικαιοσύνης... Η αμφισβήτηση ενός άδικου νόμου, όπως έκανε το NATO με τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ, μπορεί στην πραγματικότητα να ενισχύσει το καθεστώς νομιμότητας»!

Ο εκπληκτικός, ομολογουμένως, χαρακτηρισμός του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ ως «άδικου» νόμου, εξαιτίας του ότι απαγορεύει τις στρατιωτικές επεμβάσεις, έστω και τυπικά, συνοδεύεται ταυτόχρονα από την προβολή της αμερικανικής αντίληψης για τη νέα, «δίκαιη» διεθνή νομιμότητα: «Οι νέοι κανόνες της Δύσης υπέρ των επεμβάσεων αποδίδουν λιγότερο σεβασμό στην παλαιά ιδέα της κυρίαρχης ισότητας — την αντίληψη που επικρατούσε κάποτε ότι όλες οι χώρες, μικρές και μεγάλες, είναι ίσες ενώπιον του νόμου. Η νέα στάση αναγνωρίζει την κενότητα αυτής της αντίληψης... Η κρίση στο Κόσοβο παρουσιάζει τη νέα αποφασιστικότητα της Αμερικής να κάνει ό,τι νομίζει αυτή σωστό — αδιαφορώντας για το διεθνές δίκαιο»!

Υπέρατη αρχή της διεθνούς νομιμότητας, λοιπόν, η θέληση των ΗΠΑ — ο αμερι-

κανός καθηγητής δε διστάζει να το πει χωρίς περιστροφές: «Οι νέοι υποστηρικτές των στρατιωτικών επεμβάσεων δεν πρέπει να διστάσουν από φόβο μην τυχόν καταστρέψουν κάποιον ιερό, φανταστικό ναό του διεθνούς δικαίου, που δήθεν φυλάσσεται ευλαβικά στις απαγορεύσεις κατά των επεμβάσεων του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ... Η επίτευξη της δικαιοσύνης είναι το δύσκολο, η αναθεώρηση του διεθνούς νόμου για να την αντικατοπτρίσει μπορεί να ακολουθήσει αργότερα. Αν η δύναμη χρησιμοποιηθεί για να αποδώσει δικαιοσύνη, ο νόμος θα ακολουθήσει»!

Πολύ ρεαλιστικά, δηλαδή, το διεθνές δίκαιο θα διαμορφωθεί έτσι ώστε να «νομιμοποιεί» κάθε είδους αυθαίρετη ιμπεριαλιστική στρατιωτική επέμβαση, είτε μονομερή των ΗΠΑ είτε προουθούμενη μέσω ΟΗΕ. Αυτό έγινε ήδη στον πόλεμο στον Κόλπο, στη Σομαλία, στο Ιράκ, στη Βοσνία, στο Κόσοβο, στο Ανατολικό Τιμόρ.

Ειδικά στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας, με τη βίαιη απόσπαση του Κοσσυφοπεδίου σηματοδοτήθηκε και στην πράξη μια νέα τάση στους πολέμους της Νέας Τάξης — η με στρατιωτικά μέσα επαναχάραξη των συνόρων.

Η γερμανική *Frankfurter Allgemeine Zeitung* έθεσε το θέμα αυτό από την πρώτη μέρα της επιδρομής των Αμερικανονατοϊκών: «Η αρχή της εδαφικής ακεραιότητας και του απαραβίαστου των συνόρων δεν μπορεί να εγκαταλειφθεί εύκολα, αλλά δεν πρέπει να ανυψωθεί και σε φετίχ», έγραψε σε άρθρο με το χαρακτηριστικό τίτλο «Δοκιμαστικό πεδίο τα Βαλκάνια», και υπογράμμιζε: «Η έννοια του εθνικού κράτους δεν ταιριάζει νοηματικά στα κράτη της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης»!

Ο Γκράχαμ Φούλερ, τέως υποδιευθυντής του Εθνικού Συμβουλίου Πληροφο-

ριών της CIA, χρησιμοποιεί τις στήλες της *Washington Post*, στις 5 Μαΐου, για να αναλύσει πληρέστερα με ποιον τρόπο βλέπουν οι Αμερικανοί την επαναχάραξη των συνόρων σε παγκόσμια κλίμακα και πώς, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, θα χρησιμοποιηθούν οι μειονότητες ως μοχλός επίτευξης του στόχου αυτού. Αναφέρει, λοιπόν, μεταξύ άλλων: «Απαιτούμε δραστική αναθεώρηση των πολιτικών, καθώς ξανασκεπτόμαστε τα θέματα των μειονοτήτων, των συνόρων και της εθνικής κυριαρχίας. Τον επόμενο αιώνα οι μειονότητες θα είναι όλο και περισσότερο απρόθυμες να ζήσουν μέσα σε σύνορα που έχουν καθοριστεί αυθαίρετα από την ιστορία... Όμως ποιος έχει το δικαίωμα να αποκτήσει δικό του κράτος; Οποιοσδήποτε; Η σύντομη απάντηση είναι "Ναι", το δικαίωμα δικού τους κράτους έχουν όλοι εκείνοι που αισθάνονται αρκετά δυνατοί για να το αποκτήσουν»!

Όπως είναι ευνόητο, ο Φούλερ αντιλαμβάνεται ότι θα προκύψει πραγματικό χάος στις διεθνείς σχέσεις αν προωθηθεί μια τέτοια διαδικασία: «Η διαδικασία εθνών που θα διαλύονται και λαών που θα ανασυντίθενται δε θα λάβει χώρα με τάξη» ομολογεί, αλλά συνεχίζει: «Η διεθνής κοινότητα θα δείξει μείζονα σοφία μαθαίνοντας πώς να διευκολύνει τα διαζύγια εθνοτήτων παρά πώς να διατηρεί διεφθαρμένους ηγέτες και τα αυθαίρετα σύνορά τους», υπογραμμίζει και μιλάει με περιφρόνηση για το «αυτοαποκαλούμενο δικαίωμα αδιαμφισβήτητης εθνικής κυριαρχίας»!!!

Ο τέως υποδιευθυντής της CIA φτάνει, μετά απ' αυτά, και στο ζητούμενο: «Η πιθανότητα είναι ότι πολλά δεσποτικά κράτη θα διασπαστούν σε μικρότερες εθνικές μονάδες στην πρώτη φάση. Κατόπιν, αυτές οι νέες εθνικές μονάδες του κόσμου θα συμ-

φωνήσουν πιθανώς να ξανασυνδυαστούν με νέους τρόπους και με νέους εταίρους»!

Εδώ βρίσκεται όλη η ουσία — στη διάλυση ορισμένων από τα υφιστάμενα κράτη και στη συγκρότηση νέων, σε άλλη βάση.

Είναι προφανές ότι οι Αμερικανοί αισθάνονται να ασφυκτιούν μέσα στο πλαίσιο των σημερινών κρατών. Η αιτία βρίσκεται στο ότι ο κατακερματισμός της παγκόσμιας αγοράς σε περίπου 200 ανεξάρτητα κράτη με κυριαρχικά δικαιώματα βρίσκεται σε αντίθεση με τις ανάγκες μιας όλο και πιο ομογενοποιημένης «παγκοσμιοποιημένης» οικονομίας.

Δεν είναι αρκετό ότι κατέρρευσε ο «υπαρκτός σοσιαλισμός» και έτσι ο καπιταλισμός είναι το μοναδικό κοινωνικοοικονομικό σύστημα που υφίσταται στον πλανήτη. Πολύ συχνά οι πολιτικές διασπρωβλώσεις σε πολλές χώρες είναι τόσο μεγάλες, ώστε να μην εξασφαλίζεται καθόλου η ομαλή λειτουργία ενός σύγχρονου οικονομικού συστήματος, πλήρως ενσωματωμένου στις ανάγκες του «παγκοσμιοποιημένου» καπιταλισμού της εποχής μας, καθώς οι ηγέτες διαφόρων κρατών οχιώνονται πίσω από τα κυριαρχικά δικαιώματα των χωρών τους.

Η σκέψη των Αμερικανών είναι ότι τα εθνικά κράτη είναι προϊόντα του 19ου και του 20ού αιώνα. Αντιστοιχούσαν στις ανάγκες ανάπτυξης του καπιταλισμού εκείνης της εποχής, ενός καπιταλισμού στα όρια της εθνικής αγοράς και υπερασπιζόμενου από προστατευτικά μέτρα, δασμούς, προνομιακή μεταχείριση του ντόπιου κεφαλαίου. Αυτά ξεπεράστηκαν όμως, αφού εκπλήρωσαν τον ιστορικό τους ρόλο και πλέον αποτελούν εμπόδιο στην ομαλή λειτουργία του καπιταλισμού των περιφερειακών ολοκληρώσεων και της «παγκοσμιοποίησης».

Επομένως, σκέπτονται οι Αμερικανοί,

πρέπει, αφενός, να αλλάξουν οι λειτουργίες του κράτους, δηλαδή να μειωθούν τα κυριαρχικά του δικαιώματα όταν μπορούν να αποτελέσουν δύναμει ενογλητικό παράγοντα για την «παγκοσμιοποιημένη» οικονομία, και, αφετέρου, να διαλυθούν ορισμένα από τα σήμερα υφιστάμενα κράτη και να συγκροτηθούν νέα, διαφορετικά, αποτελούμε-

να από συγκριτικά πολύ ασθενέστερες εθνικές μονάδες σε σχέση με τα σημερινά εθνικά κράτη. Αυτές οι εθνότητες πολύ εικολότερα θα δεχτούν τη συγκρότηση των νέων κρατών τους πάνω σε αρχές εναρμονισμένες εξαρχής με τις ανάγκες της «παγκοσμιοποιημένης» καπιταλιστικής οικονομίας.

Ανδρέας Θεοφίλου Τοκαΐμούρα και Ακούγιου Πρόσφατες εξελίξεις στα πυρηνικά

Τα πυρηνικά και πάλι βρίσκονται στο προσκήνιο, τόσο τα των πυρηνικών εξοπλισμών όσο και εκείνα των ειρηνικών εφαρμογών τους. Από τη μία, η απόφαση της αμερικανικής Γερουσίας να μην επικυρώσει τη συνθήκη απαγόρευσης των πυρηνικών δοκιμών και, από την άλλη, το ατύχημα στο εργοστάσιο επεξεργασίας καταλοίπων, στο Τοκαΐμούρα της Ιαπωνίας. Παράλληλα οι ΗΠΑ πιέζουν για την αναθεώρηση της συνθήκης για τα αντιβαλλιστικά βλήματα (ABM), ώστε να αναβαθμίσουν την πυρηνική άμυνά τους. Εν τω μεταξύ, τέλη Οκτωβρίου αναμένεται η ανάδειξη της ανάδοχης εταιρίας για το πυρηνικό εργοστάσιο ηλεκτροπαραγωγής που σχεδιάζει να κατασκευάσει η Τουρκία στο Ακούγιου.

Θα έλεγε κανείς ότι, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, θα δινόταν τέρμα στην ανάπτυξη νέων πυρηνικών όπλων, μια και τόσο η Κίνα όσο και η Ρωσία θεωρούνται φιλικές χώρες των ΗΠΑ. Μάλιστα,

για τη Ρωσία η CIA παραδέχεται ότι ξόδεψε τεράστια χρηματικά ποσά για τη στήριξη του Γέλτσιν, χωρίς όμως να ομολογεί πόσα. Ποιος, λοιπόν, είναι ο εχθρός εναντίον του οποίου είναι στραμμένα τα πυρηνικά όπλα και γιατί να αναζητούνται συνεχώς νέα οπτικά συστήματα; Ένεκα του φόβου της Βόρειας Κορέας, απαντούν οι ιθύνοντες των ΗΠΑ, που για τους γνώστες του επισημονικού και τεχνολογικού επιπέδου αυτής της χώρας μόνο θιμηδία μπορεί να προκαλέσει αυτή η απάντηση. Η πρόταση των ΗΠΑ για αναθεώρηση της συνθήκης για τα αντιβαλλιστικά βλήματα, που μπορούν να καταρρίψουν τους εχθρικούς πυραύλους εν πτήση, έχει σκοπό να επιτρέψει την ανανέωση του αμυντικού αυτού συστήματος με τα πιο σύγχρονα μέσα. Αυτό, όμως, σημαίνει οικονομικό γονάτισμα της Ρωσίας και γι' αυτόν το λόγο αντιδρά στην κατάρρευση της συνθήκης αυτής. Ας υπενθυμίσουμε εδώ ότι το οικονομικό γονάτισμα, κάτω από το βά-